

Kinder- en Jeugdboeken

Zondagsschoolboekjes

Recensie

Auteur: A.J. Hoogenbirk

Titel: Uit verlies winst

Druk: 1

109 blz.

Gekl. omsl. 4 zw. plaatjes. Prijs 50 cent. Een verhaal uit den tijd der Patriotten. Jan Velders, een weesjongen, brengt eerst eenige jaren op zee door en wordt dan smidsknecht bij baas Van Kampen, een vroom man, die van de nieuwe politieke ideeën afkeerig is. Jan krijgt een ongeluk in de smederij en wordt in 't gezin van den baas liefderijk verpleegd. Later trouwt hij met de kleindochter van den baas. De zaak gaat achteruit, maar Jan heeft den Heere leeren kennen, dien zijn vrouw al lange jaren diende en zoo schikken ze zich in hun weg. Later wordt door een te Amsterdam vertoevendene kwaker de eerste Christelijke Bewaarschool gesticht en de dochter van Velders wordt daar onderwijzeres. De Schrijver, die altijd toont precies te weten, hoe hij den boog moet spannen om zijn doel te treffen, is hier niet bijzonder gelukkig geweest. De conceptie van dit verhaal munt niet uit. In de hoofdstukken worden allerlei dingen bij elkaar gevoegd, die feitelijk geen contact hebben. Dit vindt zijn reden misschien wel hierin, dat Hoogenbirk eenerzijds getrouw de geschiedenis van de Bewaarschool heeft willen vertellen en aan de andere zijde de historie van Velders teekenen. Het boekje loopt over een tijdvak van meer dan 50 jaren. De eerste hoofdpersonen sterven, nieuwe treden op. Had Hoogenbirk zich bepaald tot de beschrijving van Velders' geschiedenis tot en met zijn bekeering, dan hadden we een uitermate geschikt, een kostelijk boekje voor de Zondagsschool ontvangen. Nu komt er telkens wat anders. Ook vinden we dit geschrift wel wat al te didactisch. Ofschoon sw Schrijver een uitnemend verteller is, twijfelen we toch of de kinderen dit boekje wel boeiend zullen vinden, enkele passages natuurlijk daargelaten. Kinderen houden over 't algemeen niet bijzonder van philanthropische verhalen, ze lezen liever over andere zaken. Het is misschien wel wat den tijd vooruit, dat Velders een orgel bezit (blz. 109). Doch we hebben gelukkig hier ook veel uitnemends gevonden. En geen wonder. Dan zou het niet van Hoogenbirk moeten zijn. De strekking, en dit is een voorname zaak - is uitnemend. Wij zien, dat Velders eerst ronddoelt zonder God, tot bekeering komt en dan voorts op zijn levensweg, die al moeilijker wordt, troost vindt in het geloof. De zegen van het godvruchtig huisgezin wordt eveneens goed geteekend. De bekeering gaat maar niet op eens, doch langzamerhand. Ook de werking van Gods Geest wordt met nadruk genoemd (bl. 62). De vele historische bijzonderheden verhoogen de waarde van het boekje zonder twijfel, al was het misschien beter geweest de tien geboden der Heeren Staten, hoewel het historie is, in een kinderboekje achterwege te laten; 't geeft licht aanleiding tot spotternij. We vonden ook "Heer" voor "Heere". De uitvoering van het boekje is loffelijk. Om zijn uitnemende strekking, en de vele historische bijzonderheden, bevelen wij het voor de grootere leerlingen gaarne aan.

Boekbeoordeling van Kinderlectuur voor de Zondagsschool door de Commissiën van "Jachin", 1911
